

Laatuseloste

Tilaston tuottajan nimi

Liikennevirasto, Tietopalvelut-yksikkö

Tilaston laadintaperuste

Alusliikennepalvelulain muuttamisesta annetun lain (225/2012) mukaan alusten omistajien tai heidän edustajiensa ja satamien on annettava Liikennevirastolle merenkulku-tilastojen laatimista varten tietoja alusten liikennöinnistä Suomen satamissa sekä aluksissa kuljetettavista matkustaja- ja tavaramääräistä.

Kotimaan vesiliikennetilaston tietosisältöön vaikuttavat osittain sekä neuvoston direktiivi 2009/42/EY tavaroiden ja matkustajien merikuljetuksia koskevista tilastoista että Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1365/2006 sisävesiväylien/sisävesiliikenteen tavarakuljetusten tilastoista. Säädökset määrittelevät tiedon sisällön sekä käytettävät luokitukset.

Tilaston rahoituspohja

Kotimaan vesiliikennetilaston tuottaminen rahoitetaan Liikenneviraston toimintamenoista.

1 Tilastotietojen relevanssi

Kotimaan vesiliikennetilastotiedot on tarkoitettu vesiliikenteestä päättävien, merenkulkuelinkeinon, teollisuuden, kaupan, tutkimuksen, yritysten ja kaikkien vesiliikenteestä kiinnostuneiden käyttöön.

Kotimaan vesiliikennetilastot sisältävät tiedot rannikon ja sisävesien tavaroiden ja matkustajien kuljetuksista, joiden sekä lähtö- että määräpaikka ovat Suomessa. Tavaraliikenteeseen kuuluvat myös ruoppausmassojen kuljetukset (vuoteen 2012 asti) ja raakapuun uitto. Matkustajien osalta tilasto sisältää matkustaja-alusliikenteen. Kuljetusmäärien ohella on tietoja kuljetussuoritteista ja kuljetuksissa käytetyistä aluksista.

Kotimaan tavaraliikenne aluksilla on jaettu rannikko- ja sisävesiliikenteeseen. Rannikkoliikenteeseen luetaan rannikon satamien välisen kotimaan liikenteen ohella myös Saimaan kanavan kautta tapahtuva rannikko- ja sisävesisataman välinen liikenne. Sisävesien aluskuljetuksiin lasketaan ainoastaan sisävesisatamien väliset kuljetukset, jotka eivät missään vaiheessa poikkeaa rannikon alueelle. Tilastossa on esitetty erikseen Ahvenanmaan ja Manner-Suomen välinen liikenne. Tavaravienti- ja tuontimäärät on tilastoitu myös satamittain.

Kvalitetsbeskrivning

Namn på statistikproducenten

Trafikverket, enheten informationstjänster

Grund för uppgörande av statistiken

Enligt lagen om ändring av lagen om fartygstrafikservice (225/2012) ska fartygsägarna eller deras representanter och hamnarna lämna uppgifter om fartygstrafiken i de finska hamnarna och om mängden passagerare och gods som fartygen transporterar till Trafikverket för sammanställande av sjöfartsstatistik.

Datainhållet i statistiken över inrikes sjötrafik är delvis beroende av rådets direktiv 2006/42/EG om förande av statistik över gods- och passagerarbefordran till sjöss och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1365/2006 om statistisk över godstransporter på inre vattenvägar. I författningarna fastställs vilken information och vilka klassificeringar som ska användas.

Statistikens finansieringsbas

Finansieringen av statistiken över inrikes sjötrafik ingår i Trafikverkets verksamhetsutgifter.

1 Statistikuppgifternas relevans

Statistiken över inrikes sjötrafik är avsedd för beslutsfattarna inom sjöfart, sjöfartsnäringen, industrin, handeln, forskningen, företagen samt alla sjöfartsintresserade.

Statistiken över inrikes sjötrafik innehåller uppgifter om transport av gods och passagerare i kust- och insjöfart till och från hamnar belägna inom landet. Godstrafiken omfattar också transport av muddermassor (fram till 2012) och råvirkesflottning. I fråga om persontrafik inkluderar denna statistik passagerarfartygstrafik. Utöver mängderna transporterat gods ingår också uppgifter om transportarbeten och de fartyg som använts för transporterarna. Inrikes godstrafik med fartyg indelas i kust- och insjöfart. Kustfarten omfattar utöver inrikestrafik mellan hamnarna längs kusten också all trafik mellan kust- och insjöhamnar som går genom Saima kanal. Med fartygstransport på de inre farvattnen avses endast sådana transporter mellan insjöhamnar, som inte i något skede sträcker sig till kustområdet. I statistiken presenteras också separat trafiken mellan Åland och fasta Finland. Dessutom anges export- och importgodsvolymer hamnvis.

I statistiken över inrikes sjötrafik indelas fartygstrafiken i följande huvudsakliga varugrupper: oljeproduk-

Kotimaan vesiliikennetilastossa alusliikenteen pääta-
vararyhmät ovat öljytuotteet, irtotavara ja kappaleta-
vara. Irtotavara on lisäksi jaettu hiekkaan, soraan ja
muuhun kiviainekseen, kemikaaleihin, raakapuuhun
ja hakkeeseen, kivihiiheen sekä muuhun tavaraan.
Jako on johdettu NST 2007-kuljetusluokituksesta
kotimaan vesiliikennetilaston tarpeita vastaavaksi.
Tarvittaessa NST 2007-kuljetusluokituksen mukainen
tarkempi jako, joka on sama kuin Suomen ulkomaan
meriliikennetilastoissa, on myös saatavissa.

Tavaramäärä on esitetty tonneina ja tavarankuljetus-
suorite, joka on mitta, joka ottaa huomioon sekä mat-
kan pituuden että lastin määrän, tonnikilometreinä.
Tonnikilometri tarkoittaa yhden tavaratonnin kuljetus-
ta yhden kilometrin matkan. Aluksilla kuljetetun raa-
kapuun m³-määrä on muutettu tonneiksi kertoimella
0,8 sisävesillä ja kertoimella 0,7 rannikolla. Hakkeen
m³-määrä on muutettu tonneiksi kertoimella 0,3.

Raakapuun uitto on esitetty tilastossa erikseen. Uit-
tomäärä on esitetty tonneina ja kuljetussuoritteet
tonnikilometreinä. Uiton m³-määrä on muutettu ton-
neiksi kertoimella 0,8.

Tilastossa on pyritty soveltuvin osin käyttämään
samaa tavaraluokitusta (NST 2007-
kuljetusluokitusta) ja satamajärjestystä kuin Suomen
ja ulkomaiden välistä meriliikennettä koskevassa
tilastossa.

Matkustajamäärät ja henkilökuljetussuoritteet (henki-
lökilometriä) on esitetty vesistöalueittain. Henkilöki-
lometri tarkoittaa yhden henkilön kuljetusta yhden
kilometrin matkan. Veneily ja lossiliikenne eivät ole
mukana tilastossa.

2 Tietojen tarkkuus ja luotettavuus

Rannikon tavaraliikenteen perustiedot saadaan lai-
vanasiamiehiltä ja varustamoilta valtakunnallisen
merenkulkua ja satamatoimintoja varten suunnitellun
palveluverkon PortNet-järjestelmän kautta sähköi-
sessä muodossa. Tiedot tarkastetaan Liikenneviras-
tossa ja niitä täydennetään satamilta kuukausittain
saaduilla tiedoilla. Järjestelmään tallennetaan kaikki
yksittäiset aluskäynnit ja niiden lastit sekä kotimaan
että ulkomaan liikenteessä. Sisävesien tavaraliiken-
teen tiedot ovat peräisin rahtialusten Liikenneviraston
sisävesiväyläyksikölle antamista liikenneilmoituksista.

Uittoa koskevat tiedot on saatu Järvi-Suomen uitto-
yhdistykseltä, joka vastaa Suomen koko uitosta.

Matkustajaliikenteen tiedot perustuvat matkustajalii-
kennettä harjoittaville yrityksille ja liikennöitsijöille
lähetettyyn kyselyyn sekä Ahvenanmaan osalta lisäk-
si Ahvenanmaan maakuntahallitukselta saatuihin
tietoihin. Yrityskyselyssä ovat mukana yritykset, joilla

ter, bulkgods och styckegods. Bulkgodset är i sin tur
indelad i sand, grus och annat stenmaterial,
kemikalier, råvirke och flis, stenkol samt annat gods.
Indelningen är härledd från NST 2007, varunomen-
klaturen för transportstatistik, så att den tjänar syftet
med denna statistik. Vid behov finns också en nog-
grannare indelning enligt den transportstatistiska
varunomenklaturen NST 2007 att tillgå, nämligen
samma indelning som används i statistiken över Fin-
lands utrikes sjöfart.

Godsmängden anges i ton och transportarbetet – ett
mått som beaktar både transportsträckans längd och
lastvolymen – i tonkilometer. En tonkilometer är lika
med ett godston som transporteras en kilometer.
Volymen i kubikmeter gällande råvirke som trans-
porterats med fartyg har räknats om till ton med koef-
ficienten 0,8 för insjöfarten och 0,7 för kustfarten. I
fråga om flis har volymerna i kubikmeter räknats om
till ton med koefficienten 0,3.

Råvirkesflottningen framställs separat i statistiken.
Flottningsvolymen anges i ton och transportarbetet i
tonkilometer. Flottningsvolymen i kubikmeter har
räknats om till ton med koefficienten 0,8.

Strävan har varit att i tillämpliga delar använda
samma varuklassificering (NST 2007: varunomen-
klaturen för transportstatistik) och hamnordning som
i statistiken över sjötrafiken mellan Finland och ut-
landet.

Passagerarantal och persontransportarbeten (per-
sonkilometer) specificeras enligt vattendrag. Begrep-
pet personkilometer definieras som en persons resa
en kilometer. Statistiken omfattar varken båtlinj eller
färjtrafik.

2 Uppgifternas exakthet och tillförlitlighet

Uppgifterna om godstrafiken längs kusten fås av
skeppsmäklare och rederier i elektronisk form via det
riksomfattande PortNet-systemet. Uppgifterna gran-
skas vid Trafikverket och kompletteras med de
uppgifter som månatligen erhålls av hamnarna. I
systemet registreras alla enskilda ankomna fartyg
och deras laster i såväl inrikes som utrikes trafik.
Uppgifterna om godstrafiken på de inre farvattnen
baserar sig på lastfartygens trafikantmätningar till
Trafikverkets enhet inre vattenvägar.

Uppgifterna om flottningen fås från flottnings-
föreningen i Insjöfinland, som ansvarar för
flottningsverksamheten i Finland som helhet.

Passagerartrafikuppgifterna grundar sig på en enkät
bland de företag och trafikföretag som idkar passa-
gerartrafik samt för Ålands del dessutom på uppgifter
som lämnas av Ålands landskapsstyrelse. Enkäten
skickas till företag med sådana fartyg i inrikestrafik

on matkustajaliikenteeseen katsastettuja, kotimaan liikenteessä toimivia aluksia. Tavaraliikenteen osalta tilastoa voidaan pitää kattavana ja luotettavana.

Matkustajaliikenteen osalta on alipeittoa. Kotimaan matkustajaliikenteessä toimii myös pieniä, usein yhden aluksen omistavia yrityksiä, joista osa saattaa liikennöidä muutaman purjehduskauden ja lopettaa sen jälkeen, tai alus siirtyy uudelle omistajalle eikä muutoksista saada aina tietoja. Tämän vuoksi tilastokyselyn kohdejoukko voi osittain muuttua vuosittain. Myöskään kaikista uusista yrittäjistä ei aina saada heti tietoja, vaikka kyselyn kohdejoukko pyritään tarkistamaan vuosittain eri lähteistä. Ainoastaan isomat vakiintuneet matkustajaliikennettä harjoittavat yritykset edustavat tilastossa jatkuvuutta.

3 Tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Kotimaan vesiliikennetilasto on vuositilasto, joka ilmestyy tilastointivuotta seuraavana keväänä.

Tilasto kuvaa koko vuoden liikenteen lopullista määrää.

Tilaston julkistamiskalenterin verkko-osoite:

<http://www.liikennevirasto.fi/documents/20473/23617/Tilastojen+julkistamisaikataulu/a6ec505c-01e4-43e9-ba75-a6f4e5c6b401>

4 Tilastojen yhtenäisyys ja vertailukelpoisuus

Vertailukelpoinen aikasarja sekä tavara- että matkustajaliikenteen kehityksestä on saatavissa vuodesta 1980 alkaen.

Ruoppausmassojen kuljetuksia ei ole tilastoitu vuoden 2012 jälkeen.

Vuodesta 2010 lähtien tilaston tuottaja on ollut Liikennevirasto. Kotimaan vesiliikennetilasto on tuotettu Merenkululaitoksessa vuodesta 1990 lähtien, jolloin sitä alettiin julkaista Suomen virallisen tilaston sarjassa. Aiemmin tilasto tuotettiin Tie- ja vesirakennushallituksessa.

5 Tietojen saatavuus ja selkeys

Kotimaan vesiliikennetilastot julkaistaan verkkojulkaisuna Liikenneviraston Internet-sivuilla www.liikennevirasto.fi/tilastot

Tilaston kuvaus ja laatuseloste julkaistaan tilaston yhteydessä.

Tilastoon ja sen sisältämiin tietoihin liittyvät tietopalvelupyynnöt: Tilastot@liikennevirasto.fi

som är besiktade för passagerartrafik. När det gäller godstrafiken kan statistiken anses vara täckande och tillförlitlig.

I fråga om passagerartrafiken förekommer undertäckning. Typiskt för inrikes passagerartrafik är småföretag som ofta bara äger ett fartyg; av dessa idkar en del trafik kanske bara under några seglotionssäsonger innan verksamheten upphör eller fartyget byter ägare, och dylika ändringar kommer inte alltid till statistikförarens kännedom. Målgruppen för statistiken kan därför ändra delvis från år till år. Trafikverket får inte heller nödvändigtvis uppgifter om alla nya företagare omedelbart, även om man strävar efter att varje år kontrollera målgruppen för enkäten via olika källor. Endast de större etablerade företagen som idkar passagerartrafik står för kontinuiteten i denna statistik.

3 Uppgifternas tidsenlighet och rättidighet

Statistiken över inrikes sjötrafik utkommer årligen på våren efter respektive statistikår.

Statistiken anger den slutliga trafikvolymen för hela året.

Webbadressen till statistikens publiceringskalender:

<http://www.liikennevirasto.fi/documents/20473/23617/Tilastojen+julkistamisaikataulu/a6ec505c-01e4-43e9-ba75-a6f4e5c6b401>

4 Statistikuppgifternas enhetlighet och jämförbarhet

Det finns en jämförbar tidsserie att tillgå om såväl gods- som passagerartrafikens utveckling med början år 1980.

Transporterna av muddermassor har inte statistikförts sedan år 2012.

Sedan år 2010 produceras statistiken vid Trafikverket. Statistiken över inrikes sjötrafik har producerats vid Sjöfartsverket sedan år 1990, då den började ges ut som en statistik inom serien Finlands officiella statistik. Tidigare producerades den av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen.

5 Statistikens tillgänglighet och tydlighet

Statistiken över inrikes sjötrafik ges ut som nätpublicering på Trafikverkets webbsidor www.liikennevirasto.fi/statistik

Statistikens beskrivning och kvalitetsbeskrivning publiceras i samband med statistiken.

För informationstjänster om statistiken och uppgifterna i den kontakta: Tilastot@liikennevirasto.fi